

Projekt

z dnia 17 października 2017 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU JELENIOGÓRSKIEGO**

z dnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia "Programu ochrony środowiska powiatu jeleniogórskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024"

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 05 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1868) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn.zm.) Rada Powiatu Jeleniogórskiego uchwała, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się „Program ochrony środowiska powiatu jeleniogórskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024”, stanowiący załącznik do uchwały.
- § 2. Traci moc Uchwała Nr XXV/142/12 Rady Powiatu Jeleniogórskiego z dnia 29 listopada 2012 roku w sprawie przyjęcia "Programu ochrony środowiska powiatu jeleniogórskiego na lata 2012 - 2015 z perspektywą do roku 2019".
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Jeleniogórskiego.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICESTAROSTA

Paweł Kwiatkowski

C Z Ł O M E T
ZARZĄDU POWIATU

Andrzej Walczak

DYREKTOR

Grażyna Materak

ADWOKAT PRAWNY

mgr Ewa Cymara

Uzasadnienie

Obowiązek sporządzenia powiatowego programu ochrony środowiska wynika z zapisu art.17 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.). Program ten powinien uwzględniać wymogi określone ustawą w art. 14 dla polityki ochrony środowiska. Projekt programu powiatowego podlega zaopiniowaniu przez organ wykonawczy województwa (art. 17 ust. 2 pkt 2 cyt. ustawy). Organ sporządzający projekt programu zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu (art. 17 ust. 4 cyt. ustawy). W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1405) dział IV poświęcony jest Strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, której przeprowadzenia wymagają m.in. projekty programów opracowywane lub przyjmowane przez organy administracji, a wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. (art. 47 cyt. ustawy) W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko oraz uzyskanie opinii właściwych organów, którymi dla powiatowego programu są: regionalny dyrektor ochrony środowiska i państwowy wojewódzki inspektor sanitarny (art.48, art.58 i art. 54 cyt. ustawy). Pierwszy program ochrony środowiska dla powiatu jeleniogórskiego został opracowany przez Zarząd Powiatu Jeleniogórskiego w 2003 r. Rada Powiatu Jeleniogórskiego w dniu 30 grudnia 2003 r. podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia programu ochrony środowiska pn. "Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami Powiatu Jeleniogórskiego" (uchwała nr XIV/80/03). Drugi program ochrony środowiska dla powiatu jeleniogórskiego został opracowany w 2009 r. W dniu 28 września 2009 r. Rada Powiatu Jeleniogórskiego podjęła uchwałę w sprawie „Programu ochrony środowiska powiatu jeleniogórskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do roku 2015” (uchwała nr XXXVI/216/09). Kolejno w roku 2012 sporządzony został „Program ochrony środowiska powiatu jeleniogórskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXV/142/12 Rady Powiatu Jeleniogórskiego z dnia 29 listopada 2012 r. Obecnie w roku 2017 sporządzony został projekt „Programu ochrony środowiska powiatu jeleniogórskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”. Opracowanie zostało wykonane i przedstawione Zarządowi wraz z opiniami zawartymi w pismach: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu pismo znak WSI.410.224.2017.DK z dnia 20.06.2017r. oraz Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu pismo znak ZNS.9022.2.383.2017.DG z dnia 29.05.2017 r. Treść projektu ustalono uchwałą Zarządu Powiatu Jeleniogórskiego Nr 162/489/17 z dnia 27 lipca 2017 r. Oba wskazane do uzgodnienia organy oceniły zgodnie, że dla projektu „Programu ochrony środowiska powiatu jeleniogórskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024” nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przyjęcie programu wymaga pisemnego podsumowania do „Programu...”. W dniu 08 sierpnia roku ukazała się w gazecie lokalnej Nowiny Jeleniogórskie, informacja o prowadzeniu postępowania z udziałem społeczeństwa dotycząca opracowania projektu „Programu ochrony środowiska powiatu jeleniogórskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024” . Informacja została także zamieszczona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa. Wyznaczono termin 21 dni do składania uwag i wniosków licząc od dnia ukazania się ogłoszenia. W terminie tym został wniesiony wniosek o ujęcie w projekcie programu ochrony środowiska działań na rzecz zwalczania wielohektarowej powierzchni barszczu Sosnowskiego w Miłkowie. Zarząd rozpatrzył wniosek i ze względu na brak podstaw prawnych, proponowanych we wniosku działań nie wprowadził do projektu powiatowego programu ochrony środowiska. Podsumowując, podczas aktualizacji programu ochrony środowiska dla powiatu jeleniogórskiego dopełnione zostały wszelkie wymogi proceduralne przewidziane prawem, a mianowicie: zapewniono możliwość udziału społeczeństwa przez podanie do publicznej wiadomości informacji o prowadzeniu postępowania oraz ustalenie terminu na wnoszenie uwag i wniosków dotyczących dokumentu, uzyskano opinie właściwych organów, uzgodniono odstąpienie od opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektowanego "Programu ochrony środowiska powiatu jeleniogórskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024", uwzględniono uzyskane opinie właściwych organów oraz rozpatrzono uwagi i wnioski wniesione w związku z udziałem społeczeństwa, sporządzono pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie do sposobu załatwienia wniosków i uwag. W świetle powyższych informacji projekt Programu ochrony środowiska powiatu jeleniogórskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024” przedstawiono do

uchwalenia. Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska powiatowy program ochrony środowiska uchwała właściwa rada powiatu. Uwzględniając powyższe uwarunkowania oraz obowiązujący stan prawny uchwalono jak w treści uchwały.

DYREKTOR
Grażyna Materak

**Program ochrony środowiska
powiatu jeleniogórskiego na lata 2017-2020
z perspektywą do roku 2024**

Jelenia Góra, marzec 2017 r.

Streszczenie

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (zwany dalej Programem) został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017, poz. 519 z późn. zm.), jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w Powiecie. Poprzedni dokument opracowany został w 2012 r. i obowiązywał w perspektywie do 2019 r.

Przesłanką do opracowania Programu są zmiany, jakie zaszły w środowisku, które powodują, iż poprzedni dokument stał się niezgodny ze stanem faktycznym. W niniejszym opracowaniu autorzy starali się dokonać porównania stanu środowiska z roku 2012 z obecnym, według informacji z 2016 roku (natomiast jeśli brakowało takich informacji posłużono się danymi z 2014 oraz 2015 roku).

Dowodów osiągnięcia stanu docelowego dostarczyła ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo (według ustawy, co 2 lata) w formie Raportu z Realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2013-2014 oraz 2015-2016.

Szczegółowy zakres, sposób oraz forma sporządzania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska (POŚ) jest zgodny z przyjętymi 2 września 2015 roku przez Ministerstwo Środowiska „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”.

Ustawa – Prawo ochrony środowiska nie określa sztywnych ram programu ochrony środowiska, zwraca natomiast uwagę (art. 17), by opracowanie uwzględniało pewne dokumenty określone w art. 14 tj. strategię rozwoju, programy i dokumenty programowe o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383 z późn. zm).

Przedmiotowe opracowanie dla Powiatu Jeleniogórskiego zawiera takie elementy jak:

- **WSTĘP**
Rozdział zawiera podstawę prawną i cel przygotowania powiatowego programu ochrony środowiska, a także okres objęty opracowaniem, metodykę, strukturę i zakres dokumentu.
- **INFORMACJE OGÓLNE O POWIECIE**
Zawartość tego rozdziału to m.in. informacje o położeniu administracyjnym powiatu oraz dane dotyczące uwarunkowań gospodarczych i środowiskowych powiatu. Konieczne jest wskazanie uwarunkowań wynikających z dokumentów strategicznych wyższego szczebla (krajowych, wojewódzkich, powiatowych),
- **OCENA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA**
W rozdziale tym opisano stan aktualny oraz wskazano najważniejsze problemy w zakresie każdego komponentu środowiska.
- **OBSZARY INTERWENCJI** uwzględniają zagadnienia horyzontalne (przekrojowe dla wszystkich dziedzin) takie jak adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring.
- **CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE**
Określenie dla każdego z komponentów celu długoterminowego i celów krótkoterminowych wraz z miarami ich realizacji.
- **PLAN OPERACYJNY**
Plan operacyjny zawiera przedsięwzięcia wytypowane na podstawie zdefiniowanych wcześniej celów ekologicznych oraz na podstawie obowiązujących dokumentów strategicznych kraju, województwa, powiatu i gmin. Zdefiniowane zadania uwzględniają:
 - przedsięwzięcia wynikające z programów wojewódzkich (program ochrony powietrza i program ochrony przed hałasem itp.), obowiązki wynikające z przepisów prawnych,
 - cele długoterminowe oraz cele krótkoterminowe wraz z działaniami /przedsięwzięciami oraz terminem ich realizacji, jednostką odpowiedzialną /realizującą, kosztami i źródłami finansowania.

W latach 2013-2016 zadaniem Powiatu w celu ochrony powietrza i klimatu było ograniczenie zużycia energii do ogrzewania budynków, przez wykonanie termomodernizacji dwóch budynków: budynku administracyjno-biurowego Starostwa Powiatowego przy ul. Kochanowskiego 10 w Jeleniej Górze oraz modernizacji Domu Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich.

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dane z 2016 roku pochodzące z opracowania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu pt.: „Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2016 rok”. W rejonie powiatu jeleniogórskiego wystąpiły ponadnormatywne stężenia pyłu PM10 w powietrzu. Najwyższe stężenia średnioroczne odnotowano w lutym i marcu odpowiednio 52 i 40 µg/m³. W 2016 roku zanotowano przekroczenia dopuszczalnej liczby przekroczeń normy średniodobowej: Jelenia Góra – Ogińskiego: 40 dni, Jelenia Góra –

Sokoliki: 40 dni. Nie zarejestrowano natomiast przekroczeń poziomów alarmowych oraz przekroczenia poziomu informowania (powyżej 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) pyłu PM10. Należy podkreślić, że stężenia pyłu PM10 wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu zimowego (grzewczego).

Drogi powiatowe w powiecie jeleniogórskim składają się z 45 odcinków dróg o łącznej długości 250 km, w tym 98 mostów i 1 tunelu. Spośród wszystkich pojazdów poruszających się po drogach krajowych (nr 3 i 30) znajdujących się w powiecie jeleniogórskim, największy udział mają samochody osobowe 82%, ciężarowe 8,35%, lekkie ciężarowe 7,75%, co świadczy o dominacji transportu prywatnego. Najmniejszy udział przypadł pojazdom wykorzystywanym rolniczo oraz autobusom i motocyklom ok. 1,6%.

Największa emisja zanieczyszczeń gazów i pyłów do powietrza dotyczy głównie dwutlenku węgla, pyłów PM10 i PM2,5, tlenku węgla oraz tlenków azotu. Nie można pominąć również pozostałych zanieczyszczeń pomimo znacznie mniejszej ilości emisji w Mg/rok, dlatego że są to substancje rakotwórcze w szczególności związki benzenu, węglowodory aromatyczne i alifatyczne.

Ograniczając emisję pyłów i gazów do powietrza należy w większym stopniu wykorzystywać odnawialne źródła energii. W tym celu powiat może pochwalić się lokalizacją 17 elektrowni wodnych o łącznej mocy 9,352 MW.

Na terenie powiatu jeleniogórskiego istnieje wysoki potencjał energetyczny pochodzący z promieniowania słonecznego. Gęstość promieniowania na terenie powiatu wynosi pomiędzy 900 a 950 kWh/m²/rok.

Powiat jeleniogórski posiada nieznaczny potencjał energii geotermalnej. Gęstość ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze powiatu wynosi od 55 do 65 mW/m², przy gęstości w północnej części województwa dolnośląskiego wynoszącej 100-120 mW/m².

Zaraz po ochronie powietrza i klimatu najważniejszym komponentem środowiska podlegającym ochronie jest klimat akustyczny wzdłuż większych szlaków komunikacyjnych oraz zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej. W celu ograniczenia hałasu komunikacyjnego Powiat w latach 2013-2016 przeprowadził remonty kapitalne i modernizację dróg powiatowych na 16 odcinkach o długości 59 km.

Dla realizacji celów w zakresie ochrony powietrza i ochrony przed hałasem zaplanowano wspólne zadania polegające na kontynuacji remontów i modernizacji infrastruktury drogowej, w tym dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich (3 mosty, budowa obwodnicy Piechowic, 3 odcinki na długości 9,787km) oraz przebudowy skrzyżowania drogi krajowej nr 3 i powiatowej nr 2735D.

Ponadto Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu d/Jelenia Góra, prowadził na terenie powiatu kontrole 1 zakładu z siedzibą w Piechowicach w zakresie emisji hałasu. Kontrola stwierdziła, iż równoważny poziom dźwięku A emitowany z urządzeń zlokalizowanych na terenie zakładu przekracza w porze dziennej dopuszczalną wartość o 11,5 dB. Po zbadaniu sprawy została wydana decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu.

Program ochrony środowiska dokonuje oceny wpływu na środowisko promieniowania elektromagnetycznego oraz jonizującego (radonu). Zadania w zakresie oceny poziomów promieniowania elektromagnetycznego i ich zmian dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Na obszarze powiatu jeleniogórskiego monitoring objął jedynie rok 2013, w tym miejscowości Kowary, Szklarską Porębę, Przesieka gm. Podgórzyn, Janowice Wielkie, Łomnica. Analiza wyników pomiarów wykazała, że występujące w środowisku poziomy pól elektromagnetycznych są mniejsze od poziomów dopuszczalnych (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m). W latach 2014-2016 monitoring nie objął źródeł na terenie powiatu jeleniogórskiego.

Pracownicy jeleniogórskiego Biura Państwowej Agencji Atomistyki (Biuro Obsługi Roszczeń byłych Pracowników Zakładów Produkcji Rud Uranu) wykonują na bieżąco pomiary chwilowych stężeń radonu w powietrzu w pomieszczeniach mieszkalnych i użyteczności publicznej na terenie powiatu jeleniogórskiego. Badania koncentracji radonu w pomieszczeniach, zawierały się w granicach od 3 do 1210 Bq/m³. Najwyższe wartości dotyczyły pomieszczeń w piwnicach, w których z reguły nie przebywają ludzie.

Na najbliższe 8 lat w zakresie ochrony przed promieniowaniem zaplanowano głównie zadania polegające na monitorowaniu natężenia pól elektromagnetycznych w środowisku, monitoringu stężeń radonu w wodzie do spożycia oraz badania zawartości radonu w budynkach.

Kolejnymi elementami środowiska naturalnego narażonymi na oddziaływania antropogeniczne są wody powierzchniowe i podziemne. Przez teren powiatu jeleniogórskiego przepływa szereg cieków, które w większości należą do dorzecza Bobru. Głównymi dopływami Bobru na terenie powiatu są: Karpnicki Potok, Łomnica z Łomniczką i Jedlicą, Radomierka, Kamienna z Wrzosówką i Podgórną, Małą Kamienną, Szklarką i Kamieńczykiem, oraz Kamienica.

W roku 2015 na terenie powiatu w 9 jednolitych częściach wód kontynuowano badania monitoringowe prowadzone w latach 2013 i 2014. Wody powierzchniowe przepływające przez teren powiatu jeleniogórskiego w 2015 r. posiadały wody złej jakości w badanych 4 jcwp, tj. Czerwonka ze zb. Sosnówka, Jedlica od Maliny do Łomnicy, Bóbr od Zadrnej do zb. Pilchowice, Izera od źródła do Mumlavy. Do elementów mających wpływ na

złą jakość wód powierzchniowych należą parametry fizykochemiczne (przekroczenia: odczyn pH, fosforany, kadm, związki benzenu).

W pozostałych przypadkach wody powierzchniowe posiadały wody dobrej jakości, w tym jcw: Kamienna od źródła do Kamieńczyka, Kamienna od Kamieńczyka do Małej Kamiennej, Łomnica od źródła do Łomniczki, Łomnica od Łomniczki do Bobru, Jedlica od źródła do Maliny.

Przy długotrwałych intensywnych opadach, gwałtownych wiosennych roztopach oraz pętrzeniu się kry lodowej na rzekach i potokach mogą wystąpić gwałtowne przybory wód. Powódź w tym regionie ma przebieg inny niż na terenach nizinnych. Woda przychodzi szybko, ma dużą siłę niszczenia i szybko odchodzi. Wylewami rzek zagrożone są gminy Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki (na rzece Bóbr), Szklarska Poręba, Piechowice (na rzece Kamienna), Podgórzyn (na rzekach Podgórna, Skalka, Młynówka), Kowary, Mysłakowice (na rzece Jedlica). Spośród wymienionych rzek tylko Kamienna, dzięki korzystnemu ukształtowaniu doliny oraz zabudowie regulacyjnej, nie stwarza większych zagrożeń powodziowych. Zagrożone są jednak obiekty: most drogowy przy Hucie „Julia” i Huta „Julia” w Szklarskiej Porębie, Zakłady Papiernicze w Piechowicach oraz most drogowy Pakoszów – Stara Kamienica.

Wody istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa oraz urządzeń melioracji wodnych podstawowych zlokalizowanych na terenie powiatu jeleniogórskiego administrowane są przez Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu na długości 87,05 km oraz 1,7 km wałów przeciwpowodziowych. W latach 2015- 2016 wykonano prace utrzymaniowe na łącznej długości cieków 25,72 km i wałów p/pow. 1,70 km.

Od 2011 r. realizowane jest przedsięwzięcie pod nazwą „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego Kostrzyca na potoku Jedlica w gm. Mysłakowice” przez RZGW we Wrocławiu przy współdziałaniu Powiatu Jeleniogórskiego, Miasta Jeleniej Góry i Gminy Mysłakowice. Zadanie przeniesione zostało z poprzedniego Programu ochrony środowiska jako zadanie koordynowane przez Powiat, a podmiotem odpowiedzialnym za jego realizację jest RZGW we Wrocławiu. Pierwotnie miało być realizowane w ramach „Programu dla Odry 2006”. Jednak decyzją pełnomocnika Rządu do Spraw Programu dla Odry 2006 zostało wykluczone z planu finansowego tegoż programu. Od tego czasu tj. od 2011 roku szukane są alternatywne źródła zabezpieczenia finansowego na realizację zadania. Do końca 2016 roku środków finansowych na realizację zadania nie zapewniono.

Jak wspomniano wyżej, ważnym elementem podlegającym ochronie są również wody podziemne występujące na terenie powiatu. Monitoring diagnostyczny wód podziemnych realizowany był w 3 punktach pomiarowo-kontrolnych, gdzie były już prowadzone badania w latach ubiegłych. Są to studnie, ujmujące płytko występujące poziomy wodonośne, słabo izolowane od powierzchni terenu. Wytypowane do badań punkty pomiarowe rozmieszczone są na obszarze gmin Stara Kamienica (1 punkt), Jeżów Sudecki (2 punkty) obejmujące jednolite części wód podziemnych JCWPd nr 90. Wody podziemne na terenie powiatu jeleniogórskiego kwalifikują się do klasy I i II, które można określić jako wody zadowalającej i dobrej jakości. W jednym przypadku wody podziemne o III klasie czystości wystąpiły na terenie gminy Stara Kamienica numer otworu 25.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne w dużej mierze zależy od zaopatrzenia mieszkańców w sieć wodociągowo – kanalizacyjną. Jednostki samorządu terytorialnego powiatu jeleniogórskiego zrealizowały w latach 2013-2016 szereg zadań, które znacząco wpłynęły na poprawę jakości wód na terenie powiatu. W tym okresie wykonano: 49,56 km sieci kanalizacji sanitarnej, 797 szt. przyłączy kanalizacyjnych oraz ok. 80 km sieci wodociągowej.

Stopień wyposażenia powiatu jeleniogórskiego w sieć kanalizacji sanitarnej jest stosunkowo dobry - łączna długość wraz z przyłączami, wynosi 506,4 km. Siecią kanalizacyjną objętych jest ok. 64% mieszkańców powiatu jeleniogórskiego. Najdłuższą sieć kanalizacji sanitarnej posiadają gminy: Podgórzyn (107,4 km), Mysłakowice (101 km), Szklarska Poręba (70 km), Karpacz (66 km), Kowary (42 km), Janowice Wielkie (40 km), Stara Kamienica (35 km), Jeżów Sudecki (24 km), Piechowice (21 km). Istotnym wskaźnikiem zaopatrzenia mieszkańców powiatu w kanalizację sanitarną jest długość sieci na 100 km². Najlepszym w/w wskaźnikiem mogą pochwalić się gminy: Karpacz, Podgórzyn, Mysłakowice, Kowary, Szklarska Poręba, Janowice Wielkie, Piechowice. Niewystarczające zaopatrzenie w sieć kanalizacji sanitarnej na terenie powiatu dotyczy gmin: Jeżów Sudecki i Stara Kamienica.

Najdłuższą sieć wodociągów posiadają gminy: Podgórzyn (96,2 km), Szklarska Poręba (86,6 km), gmina Jeżów Sudecki (77,3 km), gmina Mysłakowice (63,7 km), gmina Kowary (56,1 km), gmina Janowice Wielkie (48,6 km), gmina Piechowice (46 km), gmina Stara Kamienica (36,4 km), gmina Karpacz (33,2 km). Istotnym wskaźnikiem zaopatrzenia mieszkańców powiatu w wodociąg jest długość sieci wodociągowej na 100 km². Najlepszym w/w wskaźnikiem mogą pochwalić się gminy: Kowary, Podgórzyn, Szklarska Poręba, Piechowice, Karpacz, Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki. Niewystarczające zaopatrzenie w sieć wodociągową na terenie powiatu dotyczy gmin: Stara Kamienica oraz Mysłakowice.

21 kwietnia 2016 r. Rada Ministrów przyjęła aktualizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych 2015 (IVAKPOŚK). Przyjęta przez rząd aktualizacja zawiera listę zadań zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2015-2021. AKPOŚK2015 na terenie powiatu jeleniogórskiego obejmują 8

aglomeracji (166 906 RLM), w których zlokalizowanych jest 8 oczyszczalni ścieków komunalnych. Na uwagę zasługuje fakt, iż aglomerację Jelenia Góra tworzy miasto Jelenia Góra oraz gmina Janowice Wielkie. Aglomeracje ujęte w aktualizacji zostały podzielone na priorytety według znaczenia inwestycji oraz pilności zapewnienia środków. Z przedstawionych przez aglomeracje zamierzeń inwestycyjnych wynika, że w ramach czwartej aktualizacji planowane jest zmodernizowanie 2 oczyszczalni ścieków: w Szklarskiej Porębie, w Janowicach Wielkich.

Program ochrony środowiska to również dokument zawierający ocenę racjonalnego korzystanie z zasobów naturalnych na terenie powiatu jeleniogórskiego. W 2015 roku zostały opracowane mapy rozmieszczenia wszystkich surowców na terenie całej Polski pn.: „Bilans złóż zasobów kopalin w Polsce według stanu na 30 grudnia 2015 roku”. Według „Bilansu...” na obszarze powiatu jeleniogórskiego występują:

- kamienie drogowe i budowlane – 5 złóż,
- kruszywa naturalne – 3 złoża,
- baryty – 1 złożo,
- surowce skaleniowe – 3 złoża,
- wody termalne – 2 złoża,
- kwarcy żyłowe – 2 złoża.

Zgodnie z obowiązującym prawem po zakończeniu eksploatacji złóż należy zrehabilitować teren gruntów, na których prowadzono prace wydobywcze. Rekultywacje należy zakończyć w terminie 5 lat od zaprzestania działalności.

Ponadto w Starostwie Powiatowym w Jeleniej Górze prowadzony jest rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Aktualnie w rejestrze znajduje się jeden obiekt - osuwisko w Siedlęcinie w gminie Jeżów Sudecki, w pobliżu dawnego zakładu „Bacutil”. Osuwisko znajduje się w obrębie sporadycznie występujących na tym terenie osadów pozostawionych przez lodowiec. Osuwisko posiada wymiary 300 na 230m. Przez teren osuwiska przebiega droga powiatowa nr 2491D Jelenia Góra – Wleń - Bolesławiec. W 2016 roku zostały wykonane prace polegające na zabezpieczeniu przyporami kamiennymi osuwisk w pasie drogowym drogi powiatowej nr 2491 D w Siedlęcinie na odcinku 0,2 km.

Jeleniogórska przestrzeń rolnicza odznacza się niezbyt korzystnymi warunkami przyrodniczymi dla produkcji rolniczej. Przede wszystkim walory glebowe są tu znacznie niższe od przeciętnych w kraju. Mało korzystny jest też klimat Kotliny Jeleniogórskiej, charakteryzujący się zwiększoną częstotliwością i wydłużonym okresem występowania przymrozków. Pod względem regionalizacji glebowo – rolnicze okolice Jeleniej Góry zalicza się do regionu kotlin górskich z przewagą użytków zielonych średnich, słabych lub bardzo słabych oraz gleb orných kompleksów pszenno-górskiego i zbożowego górskiego wytworzonych z gleb morenowych i deluwialnych. Pozostałe kompleksy, wśród których występuje kompleks gleb orných żytni słaby, owsiano-ziemniaczany górski oraz owsiano-pastewny górski, mają znaczenie marginalne. Na terenie powiatu dominują gleby zaliczane do IV klasy bonitacyjnej (54,0% użytków rolnych). Gleby klasy V i słabsze zajmują 36,7% użytkowanych rolniczo gleb. Tylko 9,3% gruntów rolnych posiada gleby dobrej, III klasy bonitacyjnej. Gleby I i II klasy bonitacyjnej nie występują na omawianym obszarze. W latach 2010-2012 Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach przeprowadził na terenie Polski badania monitoringowe chemizmu gleb orných. Badania zostały przeprowadzone m.in. w 20 punktach pomiarowych województwa dolnośląskiego. Na terenie powiatu jeleniogórskiego zlokalizowano punkt monitoringowy położony na terenie gminy Mysłakowice.

W 2013 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu prowadził badania gleb na obszarach przemysłowych, narażonych na oddziaływanie punktowych źródeł zanieczyszczeń. Na terenie powiatu prowadzono badania w 4 punktach wokół terenu Huty Szkła Kryształowego „Julia” w Piechowicach. W odniesieniu do wartości dopuszczalnych (grupa B), zawartych w rozporządzeniu w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnych cynku w ppk nr 1, ołowiu we wszystkich punktach pomiarowych, arsenu w ppk nr 1,3 i 4. Nie stwierdzono natomiast przekroczenia wartości dopuszczalnych Cd, Cr, Cu, Ni, Hg.

Stwierdzono przekroczenie wartości dopuszczalnych benzo(a)pirenu we wszystkich punktach pomiarowych. Wykazano naturalną zawartość siarki siarczanowej w skali IUNG w stopniach I - II.

Zawartość fluoru rozpuszczalnego w CaCl₂ wahała się od 1,35 mg/kg (ppk nr 4) do 3,57 mg/kg (ppk nr 1) i nie jest normowana w glebach. We wszystkich punktach pomiarowych była ona wyższa od średniej wartości 0,52 mg/kg spotykanej w piaskach.

W okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska dla powiatu jeleniogórskiego z 2012 r., dokonano znacznych zmian w przepisach dotyczących gospodarowania odpadami. Od 1 lipca 2013 r. odbiór odpadów komunalnych w gminach powiatu jeleniogórskiego odbywa się na podstawie zapisów znowelizowanej Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W oparciu o zapisy powyższej ustawy Rady Gmin i Miast uchwałyły akty prawa miejscowego regulujące zasady utrzymania czystości i porządku jak i szczegółowy sposób oraz zakres świadczenia usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Podmiotami odbierającymi (a tym samym

wykonawcami usługi) są wyłonione w trybie zamówienia publicznego przedsiębiorstwa. Wykonawcy realizują zamówienia publiczne na rzecz gmin stosując zasady określone w/w regulaminach oraz szczegółowych zasadach świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i ich zagospodarowania. Gospodarka odpadami w gminach powiatu jeleniogórskiego jest oparta na zasadach Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022 przyjętego uchwałą Nr XXIX/934/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 22 grudnia 2016 r. Według WPGO gminy powiatu jeleniogórskiego należą do regionu środkowosudeckiego. W ramach regionu środkowosudeckiego gminy powiatu jeleniogórskiego zawarły porozumienie Związek Gmin Karkonoskich oraz Karkonoskie Centrum Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. Jednym z powodów utworzenia ZGK była potrzeba uregulowania spraw związanych z gospodarką odpadami.

Zmieszane odpady komunalne odebrane z terenu gmin powiatu kierowane były do Instalacji MBP w Ściegnach – Kostrzycy, a odpady powstające w procesie mechanicznego biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych były deponowane na składowisku w Ściegnach-Kostrzycy. Odpady biodegradowalne z terenu powiatu zostały przekazane do zagospodarowania w Instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownia) w Ściegnach-Kostrzycy oraz w Lubomierzu.

Na terenie gmin powiatu jeleniogórskiego zlokalizowane są 4 Punkty Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych: na składowisku odpadów w Ściegnach-Kostrzycy, Kowary ul. Zamkowa 9 (Miejska Służba Ratownicza), Piechowice ul. Boczna 15, Szklarska Poręba ul. 1-go Maja 53 (była placówka WOP).

Gminy powiatu jeleniogórskiego stworzyły zasady dotyczące finansowania działań podejmowanych przez prywatnych właścicieli budynków w zakresie usuwania materiałów azbestowych, co zwiększa stopień ich usunięcia. Praktycznie co roku gminy pozyskują fundusze na demontaż i unieszkodliwienie wyrobów azbestowych z WFOŚiGW we Wrocławiu, Powiatu Jeleniogórskiego. Na terenie powiatu jeleniogórskiego zinwentaryzowano 4 984,77 Mg odpadów zawierających azbest, z tego unieszkodliwiono do tej pory 722,231 Mg, stan na 31.01.2017 r.

Jako jeden z ostatnich elementów środowiska naturalnego opisano w Programie zasoby przyrodniczo-krajobrazowe oraz lasy i tereny leśne. Formami ochronnymi przyrody na terenie powiatu jeleniogórskiego są: park narodowy (1), parki krajobrazowe (2), rezerwat przyrody (1), obszary Natura 2000 (2 obszary ochrony siedlisk ptaków, 11 obszarów ochrony siedlisk), oraz 65 pomników przyrody, które tworzą tzw. system obszarów i obiektów prawnie chronionych. Jest to układ przestrzenny wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody, mający na celu zapewnienie warunków utrzymywania samoregulacji procesów przyrodniczych, naturalnych warunków hydrologicznych oraz właściwego korzystania z rekreacji i turystyki.

Lasy i grunty leśne na terenie powiatu jeleniogórskiego zajmują 30 724 ha, a zadrzewienia 1 199 ha. Wskaźnik lesistości według GUS wynosi 48,0% i jest znacznie wyższy niż przeciętny w województwie dolnośląskim (29,4%). W przeważającej większości (94,4%) lasy te należą do Skarbu Państwa (SP). Podlegają one pięciu nadleśnictwom: „Śnieżka” w Kowarach (40% lasów SP), Szklarska Poręba (39%), Lwówek Śląski (8%), Złotoryja (2%) i Jawor (1%) oraz Karkonoskiemu Parkowi Narodowemu (10% lasów SP).

Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa zajmują na terenie powiatu jeleniogórskiego 1746,3 ha, co stanowi 5,5% powierzchni wszystkich lasów na tym terenie. Na zlecenie starosty, nadzór nad gospodarką leśną w tych lasach sprawują nadleśnictwa: Szklarska Poręba, Złotoryja i Śnieżka w Kowarach w drodze porozumień w roku 1999. Natomiast na obszarze zasięgu terenowym Nadleśnictwa Lwówek Śląski od 2015 r. nadzór został powierzony leśnikowi zatrudnionemu w ramach umowy przez Starostę. Niezależnie od tego, Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa prowadzi ciągły monitoring zadań wynikających z tych dokumentów. Na bieżąco prowadzony jest rejestr wszystkich zadań ustalanych w decyzjach dla właścicieli lasów. Wykonanie tych zadań kontrolowane jest przez nadleśnictwa oraz przez Wydział w ramach prowadzonych kontroli planowych. Należy stwierdzić, że indywidualni właściciele lasów wykonują zadania ujęte w decyzjach Starosty wynikające z inwentaryzacji stanu lasu. Nadleśnictwa kontrolują wykonanie zadań z dokumentacji urzędniczej.

W latach 2013-2016 sporządzono inwentaryzację stanu lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa na powierzchni 463,39 ha. Wykonanie dokumentacji umożliwia właściwe sprawowanie nadzoru nad lasami.

Priorytetem podstawowym gospodarki leśnej, niezmiennym dla lasów w powiecie, jest utrzymanie ciągłości i trwałości lasu oraz wdrażanie wielofunkcyjnego modelu gospodarki leśnej. Koszty, które należy ponieść na zapewnienie realizacji tego priorytetu, będą różne, a zależeć będą w głównej mierze od uwarunkowań przyrodniczych, aktualnego stanu lasu oraz prognozowania i ograniczania skutków zagrożenia.

Kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa, biorącego aktywny udział w procesie dbania o środowisko to cenne i długoterminowe zadanie, które niejednokrotnie trzeba prowadzić na bieżąco i nieustająco. Edukacja ekologiczna jest procesem, którego głównym celem jest ukształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej

postawy mieszkańców powiatu jeleniogórskiego w sferze konsumpcji, a także ochrony powietrza, gospodarki wodnej oraz postępowania z odpadami.

Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców przyczyni się do zwiększenia efektywności prowadzonych działań na rzecz ekologizacji, co zapewni ograniczenia niskiej emisji, zmniejszenie ładunku zrzuconych ścieków surowych do rzek i potoków, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowisko.

Po analizie stanu aktualnego dla każdej dziedziny środowiskowej przeprowadzono analizę SWOT i stworzono harmonogramy realizacji zadań własnych – powiatowych i zadań monitorowanych – czyli realizowanych przez gminy oraz inne instytucje administrujące uzbrojeniem terenu oraz przedsiębiorców i inne osoby prawne. Przeprowadzenie analizy SWOT pomoże w skupieniu się na obszarach środowiska, w których powiat posiada mocne strony oraz w których istnieją największe szanse na poprawę.

Dla każdego kierunku działań utworzony został harmonogram realizacji zadań. Zawiera on wykaz zadań własnych - powiatowych, czyli finansowanych w większości ze środków własnych i monitorowanych, czyli takie, które realizowane są na terenie powiatu jeleniogórskiego, ale Powiat nie ma na nie wpływu. Zadania te będą realizowane często bez zaangażowania środków finansowych powiatu przez jednostki samorządowe, przedsiębiorstwa działające na obszarze powiatu czy mieszkańców.

Harmonogram określa terminy i jednostki odpowiedzialne za realizację zadań, planowane efekty ekologiczne oraz planowane szacunkowe koszty przedsięwzięć a także jednostki pełniące funkcję partnerujących w realizacji tych zadań. Harmonogramy pomagają w realizacji całości zamierzeń inwestycyjnych Powiatu.

Na podstawie budżetów powiatu z ostatnich lat, budżetu na rok 2017, WPF i szacunkowych kosztów zaproponowanych zadań nakreślono ogólną sytuację finansową Powiatu, przeprowadzono prognozę budżetową oraz przeanalizowano możliwości w zakresie realizacji najważniejszych zadań. Analiza ta pokazuje jak duże powinno być zaangażowanie środków finansowych pochodzących z zewnątrz na realizację zaplanowanych działań.

Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska na poziomie Powiatu związane jest z potrzebą oddzielenia zarządzania środowiskiem i wydzielenia go, jako odrębnego niezbędnego celu do realizacji. W procesie wdrażania zapisów Programu będą uczestniczyć nie tylko jednostki bezpośrednio zaangażowane w opracowanie, procedury opiniowania, przyjmowania i uchwalania opracowania. Będą to również podmioty uczestniczące w zarządzaniu programem, czyli jednostki administracji samorządowej, jednostki udzielające dofinansowania oraz spółki komunalne. Ważną rolę we wdrażaniu Programu mają wszystkie podmioty realizujące zadania zapisane w Programie, zarówno te własne, czyli Powiatu Jeleniogórskiego, jak i monitorowane, do których zaliczamy zakłady przemysłowe i produkcyjne, Nadleśnictwa „Śnieżka” w Kowarach, Szklarska Poręba, Lwówek Śląski, Złotoryja, Jawor, Karkonoski Park Narodowy, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu, WIOŚ we Wrocławiu, Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we Wrocławiu, DZMiUW we Wrocławiu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Państwowa Agencja Atomistyki, Związek Gmin Karkonoskich, a także gminy należące do powiatu oraz organizacje pozarządowe i stowarzyszenia.

Wypracowanie wspólnej strategii działania i procedur w realizacji programu przyczynia się do wzajemnej zgodnej, z obustronnymi korzyściami współpracy pomiędzy partnerami różnych szczebli decyzyjnych i środowisk odpowiedzialnych za ostateczny wizerunek obszaru. Dzięki tym działaniom etap planowania i zarządzania „Programem...” staje się jasny i zrozumiały na tyle, że pewne działania stając się rutyną, powodują samoistne powtarzanie się dobrych rozwiązań wytwarzając mechanizmy samoregulacji.

Jako komórkę monitorującą proces wdrażania i realizacji POŚ oraz harmonogram jego realizacji wskazuje się Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa.

DYREKTOR

Grażyna Materak